

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДИЧНИХ ПОЛОЖЕНЬ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА МЕХАНІЗМ АНТИКРИЗОВОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

ANALYSIS OF MODERN METHODOLOGICAL PROVISIONS OF FINANCIAL STATUS DIAGNOSTICS AND MECHANISM OF ANTI-CROSS STABILIZATION OF ENTERPRISE

УДК 658.33

<https://doi.org/10.32843/infrastruct38-22>

Гнатенко Є.П.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри підприємництва,
управління та адміністрування
Миколаївський міжрегіональний
інститут розвитку людини
Вищого навчального закладу
«Університет «Україна»

У статті визначено потребу здійснення діагностики фінансового стану підприємства й прогнозування ймовірності його банкрутства. Також представлено необхідність розроблення рекомендацій щодо поліпшення й стабілізації діяльності підприємств. Досліджено найпоширеніші моделі діагностики банкрутства, представлено їх позитивні та негативні риси. Результати сучасних методик надають суперечливі висновки щодо фінансового стану підприємства та загрози банкрутства, не враховують специфіку української економіки. Визначено, що для отримання більш достовірної інформації необхідно здійснювати комплексний аналіз діяльності підприємства та використовувати декілька методик прогнозування банкрутства. Відзначено, що для економічного зростання підприємству необхідно впроваджувати ефективну цінову, податкову політику, використовувати фінансовий та операційний левеґиджі, здійснювати оптимізацію співвідношення необоротних та оборотних активів, прискорення їх обігу.

Ключові слова: банкрутство, моделі, коефіцієнти, антикризове управління, економічне зростання, виробничий левеґиджі, фінансовий левеґиджі.

В статье определена потребность осуществления диагностики финансового

состояния предприятия и прогнозирования вероятности его банкротства. Также представлена необходимость разработки рекомендаций по улучшению и стабилизации деятельности предприятий. Исследованы распространенные модели диагностики банкротства, представлены их положительные и отрицательные черты. Результаты современных методик предоставляют противоречивые выводы о финансовом состоянии предприятия и угрозах банкротства, не учитывают специфику украинской экономики. Определено, что для получения более достоверной информации необходимо осуществлять комплексный анализ деятельности предприятия и использовать несколько методик прогнозирования банкротства. Отмечено, что для экономического роста предприятия необходимо внедрять эффективную ценовую, налоговую политику, использовать финансовый и операционный левеґиджі, осуществлять оптимизацию соотношения необоротных и оборотных активов, ускорение их оборачиваемости.

Ключевые слова: банкротство, модели, коэффициенты, антикризисное управление, экономический рост, производственный левеґиджі, финансовый левеґиджі.

The article identifies the need to diagnose the financial condition of an enterprise and predict its probability of bankruptcy. There is also a need to develop recommendations for improving and stabilizing the activity of enterprises. It is determined that a large number of methods of conducting bankruptcy diagnostics differ by the objects of the study, the stages of the analysis, the scope of the study, as well as the set of indicators by which the analysis is conducted. The most common models of bankruptcy diagnostics were investigated are the Altman model, the Beaver coefficient, the discriminant Forest model, the Tuffler discriminant model, the Conan and Golder solvency diagnostics model, the Springgate model, the Tereshchenko discriminant model, Saifullina-Kadikov, Matviychuk, Andrushchak. Their positive and negative features are presented. It is presented that the regulatory and methodological basis for insolvency assessment in Ukraine is an order of the Ministry of Economy of Ukraine "On approval of Methodological recommendations for identifying signs of insolvency of the enterprise and signs of actions for concealing bankruptcy, fictitious bankruptcy or bringing to bankruptcy". The results of modern methods provide contradictory conclusions about the financial state of the enterprise and the threat of bankruptcy and do not take into account the specifics of the Ukrainian economy. It is determined that in order to obtain more reliable information it is necessary to carry out a comprehensive analysis of the activity of the enterprise and to use several methods of bankruptcy forecasting. It is noted that one of the main measures of crisis management is the application of the enterprise model of accelerated economic growth, which is based on an increase in the growth rate of sales of products in the next period. The correlation between the dynamics of production of production and the dynamics of used resources determines the nature of economic growth, and the coefficient of sustainability of economic growth shows how fast the economic potential of the enterprise increases. It is emphasized that for economic growth the company needs to implement an effective price, tax policy, use financial and operating leverage, optimize the ratio of current and current assets, and accelerate their turnover. The rate of economic growth of the enterprise should be ensured by the increase in the level of profitability of sales.

Key words: bankruptcy, models, coefficients, crisis management, economic growth, production leverage, financial leverage.

Постановка проблеми. Сучасний стан економіки України свідчить про багатогранність факторів, що впливають на діяльність підприємств, необхідність удосконалення оцінювання фінансового стану підприємств. Гостро стоїть проблема банкрутства суб'єктів господарювання, потреба розроблення системи діагностики банкрутства й запобігання йому, а також стратегії виходу з кризових ситуацій на самих підприємствах. Отже, основна мета фінансового аналізу в цій галузі полягає у здійсненні діагностики та прогнозування фінансового

стану підприємства, а також розробленні рекомендацій щодо його поліпшення й стабілізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розроблення теоретичних основ та методологічних підходів до проблем аналізу фінансового стану підприємства здійснили вчені-економісти, зокрема Е. Альтман, О.Я. Базилінська, У. Бівер, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк, О.І. Барановський, Ф.Ф. Бутинець, І.О. Бланк, О.П. Зайцева, К.В. Ізмайлова, Т.М. Ковальчук, М.Я. Коробов, Л.А. Лахтіонова, В.О. Мец, А.М. Поддєрьогін,

В.В. Сопко, В.М. Суторміна, Р. Таффлер, Г. Тішоу, М.Г. Чумаченко, В.В. Шеремет, С.І. Шкарабан, М.І. Яцків. Багато уваги приділяється питанню діагностики банкрутства та стабілізації діяльності підприємств. Так, проблема діагностики банкрутства та антикризової стабілізації знайшла своє відображення в дослідженнях багатьох вітчизняних учених, таких як І.І. Калічак, В.В. Лазоренко, А.В. Матвійчук, А.В. Мартиненко, П.О. Сич, Ж.В. Семчук, А.Ю. Погребняк, О.О. Терещенко, А.В. Федорова, І.В. Чібісова, М.О. Юнацький.

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення методичних аспектів діагностики фінансового стану, прогнозування банкрутства підприємств України та визначення комплексу ефективних методів, щодо економічного зростання їх діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Діагностика фінансового стану підприємства є системою цільового фінансового аналізу, спрямованого на виявлення параметрів кризового розвитку підприємства, в якого є ймовірність банкрутства в майбутньому періоді. Існує велика кількість методик проведення діагностики банкрутства, які відрізняються об'єктами дослідження, етапами проведення аналізу, масштабами дослідження, а також набором показників, за допомогою яких проводиться аналіз.

В сучасних умовах господарювання діяльність кожного підприємства перебуває під впливом багатьох факторів, які можуть негативно впливати на платоспроможність та сприяти банкрутству. Науковці, досліджуючи цю проблему, розробили значну кількість методик та моделей прогнозування банкрутства, але під час їх використання результати мають суперечливу характеристику. В практиці найчастіше використовують моделі Альтмана, коефіцієнт Бівера, дискримінантну модель Ліса, дискримінантну модель Таффлера, показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера, модель Спрінгейта, дискримінантну модель Терещенка, модель Сайфуліна тощо. Z-модель Альтмана представлена математичною формулою, яка дає можливість виміряти ступінь ризику банкрутства конкретної фірми. Ця модель є функцією показників, які характеризують економічний потенціал та результати роботи підприємства за попередній період. Для спрощення розрахунків Е. Альтманом запропонована двохфакторна модель, в яку входять два показника, а саме коефіцієнт поточної ліквідності та питома вага позикових коштів. Результати використання цієї моделі можуть бути неточними для вітчизняних підприємств у зв'язку з тим, що США використовують інший стандарт бухгалтерської звітності (GAAP). Ідеї Е. Альтмана були розвинуті Г. Спрінгейтом, модель якого побудована на 19 фінансових показниках. Точність прогнозування банкрутства становить більше 90%, але основними недоліками моделі є те, що вона розрахована на економіку Канади й США, не враховує особливості

економіки інших країн, у зв'язку з чим необхідно коригувати національну валюту, що порушує безперервність. Отже, результати будуть неточними [3].

Модель Ліса розроблена для Англії, налаштована на використання західними споживачами. Застосовує такі показники, як структура активів, джерела їх фінансування, рівні прибутковості діяльності та рентабельності активів. Перевагами моделі є збалансування показників, простота розрахунку, але вона не пристосована до українських підприємств [10].

Модель Таффлера і Тішоу наголошує на домінуванні таких показників, як операційний прибуток та короткострокові зобов'язання, а це робить її менш досконалою порівняно із Z-рахунком Альтмана. В результаті індекс може приводити до помилкових висновків [1].

Однією з найвідоміших є модель Сайфуліна-Кадикова. Ця модель враховує специфіку вітчизняної економіки, є зручною для коригування відносно локалізації підприємства та часу розгляду, але не дає змоги оцінити причини потрапляння підприємства в зону неплатоспроможності; нормативний зміст коефіцієнтів, що використовуються для рейтингової оцінки, не враховують галузевих особливостей підприємств; залежність результатів оцінювання від досвіду й кваліфікації аналітика; незбалансованість значень вагових коефіцієнтів; прихильність до одного джерела інформації [5].

Проблему неможливості використання зарубіжних методик у практиці оцінювання фінансового стану українських підприємств намагався вирішити вітчизняний економіст О.О. Терещенко. Він розробив універсальну дискримінантну функцію, яка є найбільш оптимальною для діагностики ризику банкрутств українських підприємств, оскільки, на його думку, оптимальна дискримінантна функція повинна враховувати всі складові фінансового стану, зокрема ліквідність, прибутковість, оборотність, структуру майна, капіталу, але в моделі зроблено акцент на зменшення помилкового віднесення фінансово неспроможних підприємств до групи стійких, що знижує точність прогнозу загалом, а дані такого прогнозування не дають підстав для практичних висновків [8].

Нині однією з найоптимальніших для українських підприємств вважається багатофакторна дискримінантна модель Матвійчука, яка враховує серед входних факторів відсутність показника прибутковості, що стало наслідком реального стану підприємств в умовах економіки перехідного періоду. Однак ця модель не враховує стан розвитку галузі [4].

Є.В. Андрущак пропонує використовувати для діагностики банкрутства українських підприємств модель, засновану на порівнянні фактичних значень фінансових показників конкретного підприємства з їх нормативними значеннями. До недоліків цієї моделі слід віднести відносно складний математичний апарат, який застосовується для визна-

чення ймовірного рівня загрози банкрутства, що знижує спроможність до її використання в умовах діючого підприємства [2].

Нормативно-методичною базою оцінювання неплатоспроможності в Україні є Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» від 19 січня 2006 р. № 14 у редакції Наказу Міністерства економіки України від 26 жовтня 2010 р. № 1361 [6]. Методичні рекомендації побудовані на коефіцієнті У. Бівера, який враховує сучасну міжнародну практику та специфіку української економіки. Модель є зручною в застосуванні, в ній не передбачаються вагові коефіцієнти для індикаторів, а підсумковий показник фінансового стану не розраховується. Досліджуючи п'ятифакторну модель У. Бівера оцінки фінансового стану підприємства задля діагностики банкрутства, встановлюємо, що вона не відображає всі аспекти діяльності компанії, не є універсальною методикою для прогнозу ймовірності банкрутства. Основною її проблемою є те, що значення деяких показників свідчать про позитивний розвиток підприємства, а інших – про негативний [9].

Отже, дослідження показує, що не існує ідеальної моделі діагностики та прогнозування банкрутства підприємства. У зв'язку з цим аналітикам необхідно вибирати модель, яка найбільше пристосована до умов сучасної економіки, а також здійснювати комплексний аналіз діяльності підприємства, який дасть більший обсяг інформації.

Одним із основних заходів антикризового управління є застосування підприємством моделі прискореного економічного зростання, яка базується на збільшенні темпів приросту обсягів реалізації продукції в подальшому періоді. Модель фінансової підтримки швидкого економічного зростання вимагає забезпечення відповідних пропорцій фінансового розвитку. Співвідношення динаміки виробництва продукції та динаміки використаних ресурсів визначає характер економічного зростання. Коефіцієнт стійкості економічного зростання показує те, якими темпами в середньому збільшується економічний потенціал підприємства [11], а розраховується за формулою (1):

$$K_p = \frac{ЧП - Д}{(НП + Вк) \times 0,5}, \quad (1)$$

де K_p – коефіцієнт економічного зростання; $ЧП$ – чистий прибуток; $Д$ – виплати дивідендів; $НП$ – нерозподілений прибуток (збиток); $Вк$ – сума власного капіталу.

Співвідношення використання прибутку на споживання й накопичення здійснює вирішальний вплив на фінансовий стан підприємства. Якщо на підприємстві накопичених коштів недостатньо, зростає потреба в залучених коштах, знижується потенціал розвитку підприємства, який характеризується показником

рентабельності власного капіталу, тому за допомогою виробничого важеля існує потенційна можливість впливати на формування прибутку від основної діяльності за рахунок зміни обсягу виробництва (реалізації) продукції та співвідношення постійних і змінних витрат у структурі собівартості. Рівень виробничого левериджу можна визначити за формулою (2) [7]:

$$ЛВ = \frac{\Delta П_p}{\Delta О_p}, \quad (2)$$

де $ЛВ$ – виробничий леверидж; $\Delta П_p$ – приріст прибутку від реалізації продукції, %; $\Delta О_p$ – приріст обсягу реалізації продукції, %.

Для оцінювання ефективності використання позикового капіталу використовують показник фінансового важеля (формула 3) [7]:

$$ЕФВ = (ROA - Ц_{зк}^y) \times \frac{ЗК}{ВК}, \quad (3)$$

де ROA – економічна рентабельність сукупного капіталу після сплати податків (відношення суми чистого прибутку й процентів за кредит з урахуванням податкового коректора до середньорічної суми всього сукупного капіталу), %; $Ц_{зк}^y$ – уточнена середньозважена ціна позикових ресурсів з урахуванням податкової економії, %; $ЗК$ – середня сума позикового (залученого) капіталу; $ВК$ – середня сума власного капіталу.

Ефект фінансового важеля показує те, на скільки відсотків збільшується сума власного капіталу за рахунок залучення позикових засобів в обіг підприємства. Позитивний ЕФВ виникає в тому разі, якщо рентабельність сукупного капіталу вище від середньозваженої ціни позикових ресурсів.

Фінансовий леверидж дає змогу оптимізувати співвідношення власних та залучених ресурсів, а також визначити їх вплив на прибуток. Він збільшує прибутки й збитки, одержувані за допомогою кредитів. Фінансовий леверидж характеризує взаємозв'язок відношення темпу зміни чистого прибутку до темпу зміни прибутку до вираховання відсотків і податків, а розраховується за формулою (4) [7]:

$$ЛФ = \frac{\Delta П_ч}{\Delta П_о}, \quad (4)$$

де $ЛФ$ – фінансовий леверидж; $\Delta П_ч$ – приріст чистого прибутку; %; $\Delta П_о$ – приріст прибутку до оподаткування, %.

Цей показник тісно пов'язаний з поняттям фінансового ризику, тобто неможливістю підприємством сплатити відсотки за довгострокові кредити. Зростання рівня фінансового левериджу характеризує зростання ризикованості діяльності підприємства. Показник фінансового левериджу сприяє ефективному плануванню оптимального обсягу виробництва, формуванню структури пасивів, дає можливість розрахувати суму вкладень з оцінюванням їх ризику. Темп економічного зростання діяльності підприємства повинен забезпечуватися зростанням рівня рентабельності продажу.

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, результати дослідження показали, що значна кількість зарубіжних методик прогнозування банкрутства не може використовуватися вітчизняними підприємствами, оскільки не налаштована на особливості вітчизняної економіки. Такі моделі не надають достовірної інформації щодо фінансового стану вітчизняних підприємств. Результати сучасних вітчизняних методик також надають суперечливі висновки щодо фінансового стану підприємства та загрози банкрутства. Для отримання більш достовірної інформації необхідно здійснювати комплексний аналіз діяльності підприємства та використовувати декілька методик прогнозування банкрутства.

Кризовий стан діяльності підприємства потребує економічного зростання. Впровадження ефективної цінової, податкової політики приводить до зростання частки чистого прибутку, яку необхідно спрямувати на розвиток виробництва. Таке прискорення відбувається за рахунок оптимізації співвідношення необоротних та оборотних активів, а також прискорення обігу окремих елементів обігових активів (насамперед, запасів та дебіторській заборгованості). Прискорення оборотності активів знижує відносну потребу в них, сприяє зростанню грошового потоку, якебудеться на застосуванні підприємством операційного та фінансового левериджу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аналіз фінансового стану підприємства. Модель Таффлера і Тішоу. URL: http://afdanalyse.ru/publ/finansovyj_analiz/1/bankrot_tafler (дата звернення: 19.12.2019).
2. Андрущак Є.В. Діагностика банкрутства українських підприємств. *Фінанси України*. 2004. № 9. С. 118–124.
3. Ліндер Є.М. Еволюція моделей оцінки ймовірності банкрутства. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Економічні науки*. 2016. № 1. С. 125–129.
4. Матвійчук А.В. Моделювання фінансової стійкості підприємств із застосуванням теорій нечіткої логіки, нейронних мереж і дискримінаційного аналізу. *Вісник НАН України*. 2010. № 9. С. 24–46.
5. Москаленко В.М. Характеристика методів та моделей діагностики кризового стану підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22. Ч. II. URL: [kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1](http://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1) (дата звернення: 18.12.2019).
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : Наказ від 19 січня 2006 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 18.12.2019).
7. Економіка: теорія і практика. Оцінка рівня та значення виробничого та фінансового левериджу.

URL: www.ekonomikam.com/ecfins-1459-6 (дата звернення: 21.12.2019).

8. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2000. 412 с.

9. Фурик В.Г., Кулик І.М. Фінанси підприємств : практикум. Вінниця : ВНТУ, 2010. 94 с. URL: <http://posibnyky.vntu.edu.ua/fin/index.htm> (дата звернення: 19.12.2019).

10. Шиян Д.В., Строченко Н.І. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Київ : А.С.К., 2003. 240 с.

11. Яценко В.Г. Методи аналізу ймовірності настання банкрутства на підприємстві. 2015. URL: <https://naub.oa.edu.ua> (дата звернення: 19.12.2019).

REFERENCES:

1. Analiz finansovoho stanu pidpriemstva. Model Tafflera i Tishou [Analysis of the financial condition of the enterprise. Model of Tuffler and Tishaw]. Available at: http://afdanalyse.ru/publ/finansovyj_analiz/1/bankrot_tafler (accessed 19 December 2019).
2. Andrushchak Ye.V. (2004) Bankruptcy diagnostics of Ukrainian enterprises, *Finansy Ukrainy*, no 9, pp. 118–124.
3. Linder Ye.M. (2016) The Evolution of Bankruptcy Probability Models, *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.O. Sukhomlynskoho, Series: Economic Sciences*, no 1, pp. 125–129.
4. Matviichuk A.V. (2010) Modeling the financial sustainability of enterprises using fuzzy logic, neural networks and discriminatory analysis. *Visnik NAN Ukrainy*, no. 9, pp. 24–46.
5. Moskalenko V.M. (2012) Characteristics of methods and models of diagnostics of crisis state of enterprise. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, Issue 22, Part II. Available at: [kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1](http://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1) (accessed 18 December 2019).
6. Order On Approval of Methodological Recommendations for Identification of Signs of Insolvency of the Company and Signs of Actions for Bankruptcy, Fictitious Bankruptcy or Bankruptcy January 19, No 14 (2006). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua> (accessed 18 December 2019).
7. Economics: Theory and Practice. Assessment of the level and value of production and financial leverage. Available at: www.ekonomikam.com/ecfins-1459-6 (accessed 21 December 2019).
8. Tereshchenko O.O. (2000) Finansova sanatsiia ta bankrutstvo pidpriemstv [Financial rehabilitation and bankruptcy of enterprises]. K.: KNEU. (in Ukrainian)
9. Furyk V.H., Kulyk I.M. (2010) Finansy pidpriemstv [Business Finance]: praktykum [workshop]. Vinnytsia: VNTU. Available at: <http://posibnyky.vntu.edu.ua/fin/index.htm> (accessed 19 December 2019).
10. Shyian D.V., Strochenko N.I. (2003) *Finansovyj analiz* [Financial Analysis] : navch. posibn. [educ. special]. K.: A.S.K. (in Ukrainian)
11. Yashchenko V.G. (2015) *Metody analizu ymovirnosti nastannia bankrutstva na pidpriemstvi* [Methods of analyzing the probability of bankruptcy at the enterprise]. Available at: <https://naub.oa.edu.ua> (accessed: 21 December 2019).

Gnatenko Evgeniya

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Entrepreneurship,
Management and Administration
Mykolaiv Interregional Institute for Human Development
University of Ukraine, Higher Educational Institution

ANALYSIS OF MODERN METHODOLOGICAL PROVISIONS OF FINANCIAL STATUS DIAGNOSTICS AND MECHANISM OF ANTI-CROSS STABILIZATION OF ENTERPRISE

The purpose of the article. Diagnosis of the financial condition of the enterprise is a system of targeted financial analysis aimed at identifying the parameters of the crisis development of the enterprise, which is likely to go bankrupt in the future. A large number of bankruptcy diagnostics techniques that are different from the objects of the study, the stages of the analysis, the scope of the study, as well as the set of indicators by which the analysis is conducted.

In today's business environment, the activity of each enterprise is influenced by many factors that can negatively affect solvency and contribute to bankruptcy.

Scientists, researching this problem, have developed a significant number of methods and models of bankruptcy forecasting, but when used, their results have conflicting characteristics. The purpose of the study is to summarize the methodological aspects of diagnostics of financial condition, forecast bankruptcy of Ukrainian enterprises and determine a set of effective methods for economic growth of their activity.

Methodology. Research of models of diagnostics of the financial state of the enterprise and prediction of the probability of its bankruptcy, as well as the need to develop recommendations for improvement and stabilization of the activity of enterprises were carried out on the basis of general scientific methods used at the theoretical level of research: analysis, synthesis, induction and deduction, formalization, systematic approach.

Results. The most common models of bankruptcy diagnostics are investigated: the Altman model, the Beaver coefficient, the discriminant Forest model, the Tuffler discriminant model, the Konan and Golder solvency diagnostics model, the Springgate model, the Tereshchenko discriminative model, and model Saifulin. Their positive and negative features are presented. It is presented that the regulatory and methodological basis of insolvency assessment in Ukraine is an order of the Ministry of Economy of Ukraine "On approval of Methodological recommendations for identifying signs of insolvency of the enterprise and signs of actions for concealing bankruptcy, fictitious bankruptcy or bringing to bankruptcy".

Existing large number of foreign bankruptcy forecasting techniques cannot be used by domestic enterprises as they are not adjusted to the peculiarities of the domestic economy. The results of these models cannot provide reliable information about the financial condition of domestic enterprises. The results of modern domestic methods also provide contradictory conclusions about the financial state of the enterprise and the threat of bankruptcy. In order to obtain more reliable information, it is necessary to carry out a comprehensive analysis of the enterprise's activity and to use several methods of bankruptcy forecasting.

Economic growth is based on the use of financial and operating leverage. By implementing an effective pricing and taxation policy, there is an increase in the share of net income that needs to be directed to the development of production. This acceleration is due to the optimization of the ratio of current and current assets, as well as the acceleration of the turnover of individual elements of current assets (primarily inventories and receivables). The acceleration of assets turnover reduces the relative need for them, contributes to the growth of cash flow, and therefore the profitability of the enterprise.

Practical implications. The study shows that there is no perfect model for diagnosing and predicting bankruptcy. In this regard, analysts need to choose the model that is most adapted to the modern economy, as well as to conduct a comprehensive analysis of the activity of the enterprise, which will provide more information. This will allow the enterprise managers to make effective management decisions regarding accelerated economic growth and improvement of the financial condition of the enterprise.

Value/originality. The paper analyzes the model of diagnostics of the crisis state of the enterprise. The ways of accelerated economic growth of the enterprise activity are also suggested. The problematic issues outline the prospects for further research to improve the analysis of the financial condition of the enterprise.